

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-08

Milieuraad

Nr. 984

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 maart 2025

Conform mijn toezeggingen aan uw Kamer op 20 maart 2025 tijdens het Commissiedebat over de Raad Algemene Zaken – Cohesiebeleid (RAZ-Cohesie) informeer ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, via deze weg voorafgaand aan het tweeminutendebat over:

1. de termijn waarop de kabinetsreactie op het witboek over Europese defensie, en de manier waarop Nederland daarvan gebruik gaat maken, naar de Kamer wordt verstuurd;
2. bevroren Hongaarse tegoeden uit de fondsen onder het cohesiebeleid en wat Hongarije vorig jaar aan cohesiemiddelen ontvangen heeft.

Witboek Europese defensie

In de procedurevergadering van de vaste Kamercommissie Defensie van 20 maart jl. is verzocht de kabinetsreactie op het witboek Europese defensie-gereedheid 2030 prioritair te behandelen. Dit betekent dat de kabinetsreactie uiterlijk 11 april met uw Kamer wordt gedeeld. In deze kabinetsreactie wordt ook ingegaan op de financieringsopties om de investeringen in Europese defensie en de defensie-industrie te verhogen die in het witboek staan onder de noemer ReArm Europe.

De Kamer wordt daarnaast tijdig geïnformeerd of Nederland gebruik zal maken van de geschetste opties.

Cohesiemiddelen Hongarije

Het totaal van het aan Hongarije gealloceerde budget onder het cohesiebeleid voor de periode 2021–2027 bedraagt 21,7 miljard euro.¹ Naar aanleiding van aanhoudende zorgen over de rechtsstaat en corruptieproblematiek zijn er, door de Europese Commissie, sinds 2022 op basis van de MFK-rechtsstaatverordening 6,4 miljard euro aan cohesiemiddelen

¹ cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27

voor Hongarije opgeschort.² Doordat Hongarije onvoldoende maatregelen heeft genomen om de zorgen van de Raad en Commissie weg te nemen, is per 31 december 2024 1,1 miljard euro van de onder de MFK-rechtsstaatverordening bevroren middelen vervallen. Uw Kamer is 10 januari jl. geïnformeerd over het definitief vervallen van deze middelen³. Deze middelen zijn niet meer voor cohesiegelden voor Hongarije beschikbaar. Veel middelen op de EU-begroting kunnen tot twee begrotingsjaren na het geprogrammeerde jaar nog worden uitgegeven. De vervallen cohesiemiddelen voor Hongarije komen uit 2022 en kunnen na 2024 niet meer worden uitgegeven. Er is geen uitzondering voor cohesie. De 1,1 miljard euro die nu niet uitgegeven wordt op de EU-begroting, wordt niet opgehaald bij de lidstaten. Daardoor dragen lidstaten nu minder af aan de EU. Er bestaan uitzonderingen waarbij de Europese Commissie alsnog niet uitgegeven middelen kan opvragen voor specifieke doeleinden (zoals de terugbetaling van rentekosten voor het coronaherstelfonds *NextGenerationEU*). Dat is in dit geval niet de verwachting.

Indien Hongarije opnieuw geen maatregelen neemt die leiden tot deblokking van (een deel van) de onder de MFK-rechtsstaatverordening geblokkeerde cohesiemiddelen, zal er aan het einde van dit jaar wederom circa 1 miljard euro vervallen.

Op dit moment is er onder de Common Provisions Regulation (CPR) ook nog circa 3 miljard euro aan cohesiemiddelen voor Hongarije geblokkeerd, vanwege het niet voldoen aan de horizontale voorwaarden op het gebied van academische vrijheid, lhbtq+-rechten en migratie. Een eventueel verlies van (een deel van) de geblokkeerde middelen onder de CPR is ook vanaf eind 2025 aan de orde.

In 2024 heeft de EU circa 0,7 miljard euro aan betalingen uit de fondsen onder het cohesiebeleid aan Hongarije gedaan⁴.

De Minister van Economische Zaken,
D.S. Beljaarts

² Implementing decision - 2022/2506 - EN - EUR-Lex

³ Kamerstuk 21 501-07, nr. 2087

⁴ Open Data Portal for the European Structural Investment Funds – European Commission | Cohesion Open Data